

Sosyal Beşeri ve
Temel Bilimler
Akreditasyon ve
Rating Derneđi

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

Giriş ve Tanımlar

Bu Ölçütler, Paydaşların beklentilerini karşılamak üzere en az 8 yarıyıl ya da eşdeğerinden (240 AKTS kredisi) oluşan İşletme ve Yönetim Bilimleri Lisans Programlarının kalite güvencesini sağlamayı ve bu Lisans Programların sürekli iyileştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır.

İşletme ve Yönetim Bilimleri Lisans Programlarının değerlendirilmesi ve akreditasyonu için başvuruda bulunan Yükseköğretim Kurumu, Lisans Programının bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamalıdır.

Tanımlar

STAR Değerlendirme Ölçütleri kullanılarak yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki temel tanımların kullanılması gerekmektedir:

- i. Program Öğretim Amaçları: Lisans Programı mezunlarının erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve alanındaki beklentileri tanımlayan genel ifadeler.
- ii. Program Öğrenme Çıktıları: Öğrencilerin Lisans Programından mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadeler.
- iii. Ölçme: Program Öğretim Amaçları ve Program Öğrenme Çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıtların tanımlama, toplama ve düzenleme süreci.
- iv. Değerlendirme: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması süreci.
- v. Kredi: Bir kredi, yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen 1 saatlik teorik dersin ya da yapılan 2 veya 3 saatlik uygulama çalışmalarının öğretim yüküne eşdeğerdir.
- vi. AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sisteminde tanımlanan kredi.

I. GENEL ÖLÇÜTLER

Ölçüt 1 Öğrenciler

- 1.1. Lisans Programına kabul edilen öğrenciler, Lisans Programının kazandırmayı hedeflediği Program Öğrenme Çıktılarını edinebilecek temel bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olmalıdır. Öğrencilerin Lisans Programına kabul şartları düzenli aralıklarla değerlendirilmeli ve değişim izlenmelidir.
- 1.2. Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka Lisans Programlarında alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmalı, yayımlanmalı ve uygulanmalıdır.
- 1.3. Lisans Programı tarafından başka Lisans Programları ile yapılacak ulusal ve uluslararası anlaşmalar ve kurulan ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.
- 1.4. Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konusunda yönlendirecek akademik danışmanlık hizmeti verilmelidir.
- 1.5. Öğrencilerin Lisans Programı kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.
- 1.6. Öğrencilerin mezuniyetine karar verebilmek için Lisans Programının gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyen yöntemler geliştirilmeli ve uygulanmalıdır.

Ölçüt 2 Program Öğretim Amaçları

- 2.1. Program Öğretim Amaçları tanımlanmalıdır.
- 2.2. Program Öğretim Amaçları,
  - 2.2.a STAR öğretim amaçları tanımına uymalıdır,
  - 2.2.b Yükseköğretim Kurumu, Birim ve Bölümün misyonuyla uyumlu olmalıdır,
  - 2.2.c Öğrenciler ve paydaşların erişimine açık şekilde yayımlanmalıdır,
  - 2.2.d Paydaşlarının beklentileri doğrultusunda belirlenmelidir.
  - 2.2.e. Düzenli aralıklarla güncellenmelidir.
- 2.3. Program Öğretim Amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci kurulmalı ve işletilmelidir. Süreç yardımıyla Program Öğretim Amaçlarına ulaşıldığı kanıtlanmalıdır.

Ölçüt 3 Program Öğrenme Çıktıları

- 3.1. Program Öğrenme Çıktıları, Program Öğretim Amaçlarına ulaşmak için gerekli bilgi, beceri ve yetkinliklerin tümünü kapsamalı ve STAR Çıktılarını da içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Lisans Programı, Program Öğretim Amaçlarıyla uyumlu olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek Program Öğrenme Çıktıları tanımlayabilir.

Tablo 3.1 STAR Çıktıları	
1	Alanında kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma, sahip olduğu bilgileri kullanabilme
2	Alanında edindiği bilgi, beceri ve yetkinlikleri kullanarak meseleleri tanımlama, veri toplama, değerlendirme, analiz etme, yorumlama ve çözüm önerisi geliştirebilme
3	Alanıyla ilgili farklı bilgi kaynaklarına erişip sayısal analiz ve araştırma yapabilme
4	Disiplin içi, çok disiplinli veya çok kültürlü gruplarda ve bireysel çalışabilme
5	Öğrenim dilinde yazılı ve sözlü iletişim kurabilme, en az 1 yabancı dil bilgisine sahip olabilme
6	Ahlaki değerler ve mesleki sorumluluk bilinci ile hareket edebilme
7	Alan uygulamalarının, evrensel ve toplumsal etkileri ile hukuki sonuçlarını bilme

- 3.2. Program Öğrenme Çıktılarının ulaşıldığını dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmalı ve işletilmelidir.
- 3.3. Lisans Programından mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerin, STAR Çıktıları ve Program Öğrenme Çıktılarını sahip olduklarını kanıtlanmalıdır.

Ölçüt 4 Program Öğretim Planı

- 4.1. Program Öğretim Amaçlarını ve Program Öğrenme Çıktılarını destekleyen bir Program Öğretim Planı (müfredatı) olmalıdır. Program Öğretim Planı, Genel Ölçütler ve Programa Özgü Ölçütleri içermelidir.
- 4.2. Program Öğretim Planının uygulanmasında kullanılacak öğretim yöntemleri, gerekli bilgi, beceri ve yetkinlikleri öğrencilere kazandırmalıdır.
- 4.3. Program Öğretim Planının uygulanmasını ve sürekli gelişimini sağlayacak bir öğretim sistemi vardır.
- 4.4. Program Öğretim Planı aşağıdaki bileşenleri içermelidir:
- 4.4.a Lisans Programına uygun temel bilim öğretimi,
- 4.4.b Lisans Programına uygun mesleki öğretim,
- 4.4.c Lisans Programının içeriğini bütünleyen seçmeli dersler.
- 4.5. Öğrenciler, edindikleri bilgi, beceri ve yetkinlikleri kullanacakları en az 1 staj faaliyeti yapmalıdır.

Ölçüt 5 Öğretim Kadrosu

- 5.1. Öğretim Kadrosu yeterli sayıda olmalıdır.
- Bu sayı:
- 5.1.a Bilimsel araştırma, öğrenci–öğretim elemanı ilişkisini, öğrenci danışmanlığı, Yükseköğretim Kurumuna hizmet ve akademik gelişimini sağlamalı,
- 5.1.b Lisans Programının tüm alanlarını kapsayacak biçimde olmalıdır.

- 5.2. Öğretim Kadrosu, yeterli akademik niteliklere sahip olmalı ve Lisans Programının sürdürülmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.
- 5.3. Atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmeli ve uygulanmalıdır.

Ölçüt 6 Altyapı

- 6.1. Sınıflar, bilgisayar altyapıları ve öğretim donanımları, Program Öğretim Amaçlarına ve Program Öğrenme Çıktılarına ulaşmak için yeterli olmalıdır.
- 6.2. Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına imkân sağlayan, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayan, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci–öğretim elemanı ilişkisini sağlayan bir altyapı mevcut olmalıdır.
- 6.3. Lisans Programı öğrencilere, gerekli bilgi, beceri ve yetkinlikleri edinebilecekleri imkânları sağlamalıdır. Bilgisayar altyapıları, Program Öğretim Amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim elemanlarının bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.
- 6.4. Öğrencilere sunulan kütüphane imkânları Program Öğretim Amaçlarına ve Program Öğrenme Çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.
- 6.5. Öğretim ortamında gerekli güvenlik önlemleri alınmalıdır.
- 6.6. Engelliler için altyapı düzenlemeleri yapılmalıdır.

Ölçüt 7 Yükseköğretim Kurumun Desteği ve Parasal Kaynaklar

- 7.1. Yükseköğretim Kurumunun yönetsel desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve bunların dağıtımında izlediği politikalar, Lisans Programın kalitesi, gelişimi ve sürdürülebilirliğini sağlamalıdır.
- 7.2. Parasal kaynaklar, nitelikli bir Öğretim Kadrosunu çekecek, tutacak ve akademik gelişimini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır.
- 7.3. Lisans Programı için gerekli altyapıyı ve donanımı sağlamaya, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.
- 7.4. Lisans Programı ihtiyaçlarını karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, Program Öğrenme Çıktılarına sağlamaya destek verecek nicelik ve nitelikte olmalıdır.

Ölçüt 8 Örgütsel Yapı ve Karar Alma Süreçleri

- 8.1. Yükseköğretim Kurumunun örgütsel yapısı ile Birim ve Bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, Program Öğrenme Çıktılarının gerçekleştirilmesini ve Program Öğretim Amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Ölçüt 9 Sürekli İyileştirme

- 9.1. Ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların Lisans Programının sürekli iyileştirilmesi için kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

- 9.2. Sürekli iyileştirme çalışmaları, Lisans Programının tüm gelişmeye açık alanları ile ilgili düzenli aralıklarla toplanmalı ve somut verilere dayanmalıdır.

Ölçüt 10 Program Uzaktan Öğretimi

- 10.1. Yükseköğretim Kurumu, Lisans Programı için uzaktan öğretim politikası belirlemelidir.
- 10.2. Yükseköğretim Kurumu, program uzaktan öğretim için altyapı imkânları, erişim durumları, kullanım yeterlilikleri, öğretim süreçleri, uzman insan kaynağı, destek hizmetleri, bilgi güvenliği ve etik boyutuna dair kanıtlar sunmalıdır.

Ölçüt 11 Programa Özgü Ölçütler

- 11.1. Programa Özgü Ölçütlerin sağlandığı kanıtlanmalıdır.
- 11.2. Bir Lisans Programın, adı nedeniyle, birden fazla ölçüt kümesine ait olması durumunda, ilgili her kümedeki ölçütleri sağlaması beklenir.

LL. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER**İşletme ve Benzeri Adlı Lisans Programlarına Özgü Ölçütler**

Bu Lisans Programı ölçütleri 'işletme mühendisliği', 'işletme yönetimi', 'işletme–ekonomi', 'uluslararası işletme', 'uluslararası işletme yönetimi', 'uluslararası işletmecilik', 'uluslararası işletmecilik ve ticaret', 'işletmecilik' dâhil olmak üzere 'işletme' ve benzeri nitelemeler bulunan Lisans Programları içindir. Mezunların; işletme, iktisat, matematik, istatistik, muhasebe, pazarlama, üretim yönetimi, insan kaynakları, örgütsel davranış, ticaret hukuku, sayısal yöntemler, finans, dış ticaret, stratejik yönetim, araştırma yöntemleri vb. konularını bilme, anlama ve yorum yapabilme, işletmeleri planlama, örgütleme, yönetim, koordinasyon ve denetim konularında analiz edebilme ve yorum yapabilme, işletmenin sosyal iletişimi ile çevre etkileşimini kavrayabilme ve benzeri konularda bilgi, beceri ve yetkinlik kazanması beklenir.

Uluslararası Ticaret ve Benzeri Adlı Lisans Programlarına Özgü Ölçütler

Bu Lisans Programı ölçütleri 'uluslararası ticaret', 'uluslararası ticaret ve finans', 'uluslararası ticaret ve finansman', 'uluslararası ticaret ve lojistik', 'uluslararası ticaret ve işletmecilik' dâhil olmak üzere 'uluslararası ticaret' ve benzeri nitelemeler bulunan Lisans Programları içindir. Mezunların; işletme, iktisat, matematik, istatistik, dış ticaret, uluslararası ticaret, uluslararası pazarlama, dijital pazarlama, üretim ve yönetim teknolojileri, tedarik zinciri yönetimi, pazarlama yönetimi, dış ticaretin finansmanı, araştırma yöntemleri vb. konularını bilme, anlama ve yorum yapabilme, ticaret ve pazarlama süreçlerini anlama, analiz etme ve yorumlama, ulusal ve uluslararası ticari gelişmeleri izleyebilme, satış, müşteri ilişkileri, fiyatlandırma, ürün, dağıtım kanalları alanlarında da bilgi sahibi olma ve benzeri konularda bilgi, beceri ve yetkinlik kazanması beklenir.

Yönetim Bilişim Sistemleri ve Benzeri Adlı Lisans Programlarına Özgü Ölçütler

Bu Lisans Programı ölçütleri 'işletme bilgi yönetimi', 'iş analitiği', 'bilgi yönetimi', 'işletme enformatiği, dâhil olmak üzere 'yönetim bilişim sistemleri' ve benzeri nitelemeler bulunan Lisans Programları içindir. Mezunların; işletme, iktisat, matematik, hukuk, istatistik, algoritma, bilgi ve teknoloji yönetimi, veri tabanı yönetim sistemleri, yapısal programlama, dijital pazarlama, internet bilgi sistemleri, web uygulamaları tasarım ve geliştirme, bilişim hukuku ve etiği, insan–bilgisayar etkileşimi, sistem analizi ve tasarımı, bilgi güvenliği, iş analizi ve tasarımı, bulut bilişim, derin öğrenme, makine öğrenmesi ve yapay zekâ, bilgi sistemleri proje yönetimi, bilim ve teknolojileri politikaları, yazılım proje yönetimi, bilişim yönetim standartları, bilgisayar ağları, veri madenciliği, artırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, inovasyon, programa dilleri, araştırma yöntemleri vb. konularını bilme, anlama ve yorum yapabilme beceri ve yetkinliği kazanması beklenir.